

Класификация на животните

Класификацията на животните се изучава от науката систематика на животните (зоосистематика). Тя ги групира въз основа на сходства в устройството и произхода им.

Всяка експериментална зоологическа работа и особено всяка приложно зооложка работа се изгражда въз основа на сигурното различаване на изучаваните форми, т. е. върху здрава систематична база. Систематиката и свързаната с нея морфология са основни дисциплини в зоологията. Същността на систематиката е класификацията — групирането на животните. То се извършва въз основа на известен брой обикновено външни признаци. То е израз на родство между животните и затова класификацията, изградена въз основа на такова групиране, се нарича естествена.

Животните са обединени в един общ таксон — царство.

Съвременна класификация

Съвременната класификация на царство животни, обособява 34 типа, обединени по различни показатели в резултат на морфологични, еволюционни, физиологични и генетични критерии.

Водните гъби (Porifera) са дивергирали рано в еволюцията от животните. Те не притежават сложната организация на останалите типове животни. Клетките им са диференцирани, но не са обособени в отделни тъкани. Спонгиите са прикрепени и се хранят единствено, като прокарават водата през порите, разположени по цялата повърхност на тялото си. Изчезналите Archaeocyatha със слети скелети може да се обединят към този тип или към самостоятелен.

Следващите няколко типа се обединяват поради наличието на лъчева (радиална) симетрия, и наличието на храносмилателен отвор, служещ едновременно за уста и анус. Това са типовете Мешести и Ктенофори. Имат обособени тъкани, но те не са организирани в органи. В онтогенезата имат само два зародишни пласта – ендодерма и ектодерма, с разпръстнати клетки между тях. Затова често се означават и като двупластни животни. Трихоплаксите са много малък тип, при който представителите нямат постоянна храносмилателна камера.

Останалите типове животни са обособени към монофилетичната група на двустранно-симетричните животни. По-голямата част от тялото има ясна двустранна симетрия и често имат специализирана глава с устен апарат и сетивни органи. Тялото е трипластно – има три зародишни пласта – ендо-, екто- и мезодерма, който в онтогенезата формират обособени органи. Храносмилателната система има два отвора – уста и анус, както и вътрешна празнина означавана като черво или псевдочерво. Има известни изключения от общия строеж, като например наличие на лъчева симетрия при възрастните Бодлокожи, или опростяване в строежа на някои паразитни видове.

Въз основа на генетични изследвания стандартната класификация на животните е променена, а известните типове попадат в четири основни направления:

- Deuterostomes
- Ecdysozoa
- Platyzoa
- Lophotrochozoa

Подобното разпределение на типовете животни в царството може да се престава в

дървовидна структура:

- Царство Животни (Animalia)
  - o
    - § Тип Водни гъби (Porifera)
    - § Тип Гребенести (Ctenophora)
    - § Тип Мешести (Cnidaria)
    - § Тип Трихоплакси (Placozoa)
  - Подцарство Двустранно-симетрични (Bilateria)
    - o
      - § Тип Асоеломорфа (Acoelomorpha)
      - § Тип Ортонектиди (Orthonectida)
      - § Тип Ромбозои (Rhombozoa)
      - § Тип Миксоспорици (Mycozoa)
    - o Надтип Platyzoa
      - § Тип Плоски червеи (Platyhelminthes)
      - § Тип Гастротрихи (Gastrotricha)
      - § Тип Ротифери (Rotifera)
      - § Тип Акантоцефали (Acanthocephala)
      - § Тип Гнатостомидули (Gnathostomulida)
      - § Тип Micrognathozoa
      - § Тип Циклофори (Cycliophora)
    - o Надтип Lophotrochozoa
      - § Тип Сипукулиди (Sipuncula)
      - § Тип Немертини (Nemertea)
      - § Тип Форониди (Phoronida)
      - § Тип Ектопрокти (Ectoprocta)
      - § Тип Ентопрокти (Entoprocta)
      - § Тип Брахиоподи (Brachiopoda)
      - § Тип Мекотели (Mollusca)
      - § Тип Прешленести червеи (Annelida)
    - o Надтип Ecdysozoa
      - § Тип Киноринхи (Kinorhyncha)
      - § Тип Лорицефери (Loricifera)
      - § Тип Приапулиди (Priapulida)
      - § Тип Кръгли червеи (Nematoda)
      - § Тип Онихофори (Onychophora)
      - § Тип Бавноходки (Tardigrada)
      - § Тип Членестоноги (Arthropoda)
    - o Надтип Вторичноустни (Deuterostomia)
      - § Тип Власинкочелюстни (Chaetognatha)
      - § Тип Бодлокожи (Echinodermata)
      - § Тип Полухордови (Hemichordata)
      - § Тип Хордови (Chordata)
        - § Подтип Туникати (Urochordata)
        - § Подтип Cephalochordata
        - § без ранг Черепни (Craniata)

§

§

§ Клас Миксини (Myxini или Hyperotreti)

§ Подтип Гръбначни (Vertebrata)

§

§ Клас Conodonta

§ Клас Cephalaspidomorphi

§ без ранг Hyperoartia

§ Клас Pteraspidomorphi

§ Инфратип Челюстни (Gnathostomata)

§ Клас Placodermi

§ Клас Хрущялни риби (Chondrichthyes)

§ без ранг Teleostomi

§ Клас Acanthodii

§ Надклас Костни риби (Osteichthyes)

§ Клас Лъчеперки (Actinopterygii)

§ Клас Ръкоперки (Sarcopterygii)

§ Надклас Четирикраки (Tetrapoda)

§ Клас Земноводни (Amphibia)

§ Серия Амниота (Amniota)

§ Клас Синапсиди (Synapsida)

§ Клас Бозайници (Mammalia)

§ Клас Сауропсиди (Sauropsida)

§ Клас Птици (Aves)

Алтернативна класификация

Царство Животни се разделя на две подцарства това са: подцарство Първаци и подцарство Същински многоклетъчни животни.

Подцарство Първаци (Protozoa) Обхваща над 40000 рецентни вида

· тип Саркомастигофори (Sarcomastigophora), тук се отнасят три подтипа:

о подтип Саркодови (Sarcodina) — видове тук са обикновена амеба, дизентерийна амеба, фораминефери, радиоларии, дифлугия и други.

о подтип Камшичести (Mastigophora) — характерни представители тук са зелена еуглена, трихомонас, ноктилука, трипанозома, волвокс, еудорина, гониум и други.

о подтип Опалини (Opalinata) - многоядрени представители , чиито тела са покрити с хиляди камшичета.

· тип Лабиринтули (Labirinthomorpha) - 20 вида колониални представители.

· тип Спорови (Sporozoa) — отнасят се паразитни видове без двигателни органоиди.

Често срещани представители са малариен плазмодий и кокцидия.

· тип Микроспорови (Microspora) - вътреклетъчни паразити.

· тип Асцетоспорови (Ascetospora) - вътреклетъчни паразити.

· тип Миксоспорови (Muxozoa) - паразити.

· тип Ресничести (Ciliata) — представители тук са чехълче, насула, дидиниум, зоотамниум, стентор(тръбач) и други.

Подцарство Многоклетъчни животни (Metazoa) Надтип Phagocytellozoa

· тип Placozoa

Надтип Parazoa

· тип Водни гъби (Porifera) - примитивни многоклетъчни животни с двупластно тяло

○

§ клас Варовикови водни гъби (Calcarea)

§ клас Силициеви (Hexactinellida)

§ клас Рогови (Desmospongia)

Надтип Eumetazoa

· тип Мешести (Cnidaria) — обединени в три класа (около 9000 вида, латинско название: Coelenterata)

○

§ клас Хидровидни (Hydrozoa) — кафява хидра, зелена хидра, обикновена хидра и други;

§ клас Сцифомедузи (Scyphozoa) — медуза оса, португалска галера (физалия физалис), ушата медуза, аурелия (синоним: черноморска медуза) и други.

§ клас Корали (Anthozoa) — тук се отнасят представители като червен корал, благороден корал, конска актиния и други.

· тип Гребенести медузи (Ctenophora)

· тип Плоски червеи (Platyhelminthes) — обединени в три класа (около 12500 вида)

○

§ клас Ресничести (Turbellaria) — предимно свободноживеещи: млечнобяла планария, туберлария, ъглоглава планария (синоним: ушата планария), тигрова планария, алпийска планария и други.

§ клас Monogenea

§ клас Amphilinidea

§ клас Gyrocotylidea

§ клас Метили (Trematoda) — предимно паразити, като малък и голям чернодробен метил, шистозома и други.

§ клас Тении (Cestoda) — предимно паразити като кучешка, свинска, котешка, агнешка, говежда и други видове тении.

· тип Gnathostomulida

· тип Кръгли червеи (Nemathelminthes) — тук характерни представители са детски глист, свински глист, острица, спирална трихинела, житна нематода, цвеклова нематода, филарии и други. Предимно паразити, но има и свободноживеещи почвени и водни представители (над 30000 вида).

· тип Прешленести червеи (Annelida) — тези червеи се групират в три класа (около 9000 вида).

○

§ клас Многочетинести — предимно морски свободноживеещи представители като нереис, спирорбис, офелия, бонелия, глицера и други.

§ клас Малочетинести — предимно свободноживеещи представители. Типични малочетинести червеи са дъждовен червей (синоним: земен червей) и тубифекс.

§ клас Пиявици — представителите тук са ектопаразити (полупаразити; външни паразити) като рибна пиявица, медицинска пиявица и други видове.

· тип Бодлокожи (Синоним: Иглокожи) (Echinodermata) — представляват морски свободноживеещи безгръбначни животни. Обединени са в пет класа (около 6000 вида).

○

§ клас Морски звезди (Asteroidea)

§ клас Змиевидни морски звезди (Ophiuroidea)

§ клас Морски таралежи (Echinoidea)

§ клас Морски краставици (Holothuroidea)

§ клас Морски лилии (Crinoidea)

· тип Бавноходки (синоним: Тардигради) (Tardigrada) — този тип обединява предимно представители разпространени в сладки води или по влажни места. (около 300 вида).

· тип Членестоноги (Arthropoda) — този тип обединява безгръбначни животни (над 1,5 млн. вида) групирани в 3 подтипа:

о подтип Хрилодишаци (Branchiata):

§ клас Ракообразни (Crustacea) — с 6 подкласа, първите 5 от тях: Branchiopoda, Remipedia, Cephalocarida, Maxillopoda, Ostracoda, са така наричаните нисши ракообразни (водна бълха (синоним: дафния), циклопс, морски жълъд, морска патица, тихоокеански рак и други) и 6-ия са висши ракообразни (Malacostraca): (речен рак, крив рак, прав рак, мокрици, скариди, рак пустинник, омар, краб и други).

о подтип Хелицерови (Chelicerata):

§ клас Паякообразни (Arachnida) — тук се отнасят три разреда животни това са: разред Паяци (сенокосец, паяк кръстоносец, тарантула, черна вдовица и други), разред Кърлежи (крастен кърлеж синоним: саркоптес), кучешки кърлеж и други) и разред Скорпиони (воден скорпион, обикновен скорпион и други).

§ клас (Merostomata)

о подтип Трахейнодишаци (Tracheata) - Заб.: детайлна информация - в друга статия

· тип Мекотели (Mollusca) — групират основно в три надкласа (около 130000 вида), подразделящи се в 7 класа:

о

§ клас Миди (Bivalvia) — тук се отнасят видове като беззъбка, сърцевка (синоним: кардиум), черноморска мида, тридакна, мида пектен и други.

· тип Хордови (Chordata), включва подтиповете:

о подтип Tunicata, или Urochordata

о подтип Безчерепни (Acrania):

§ клас Ланцетници- включва предимно морски видове. Китайския ланцетник е деликатес в Китай и Япония. (Amphioxii)

о подтип Черепни, или Гръбначни (Craniata, или Vertebrata) включва 2 надкласа (виж детайлната класификация на този подтип в отделна статия)